

Служба „Преса и
информация“

Общ съд на Европейския съюз

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 59/20

Люксембург, 13 май 2020 г.

Решение по дела T-607/17, Volotea/Комисия,
T-716/17, Germanwings/Комисия и T-8/18, easyJet/Комисия

/

Общият съд отхвърли жалбите против решението на Комисията да обяви за неправомерна помощта на Италия в полза на няколко авиокомпани, обслужващи Сардиния

*Операторите на сардинските летища са не получатели на помощта, а само посредници
между Автономен регион Сардиния и авиокомпаниите, които съответно трябва да
възстановят на региона публичните помощи*

С обявените на 13 май 2020 г. решения easyJet/Комисия (T-8/18), Volotea/Комисия (T-607/17) и Germanwings/Комисия (T-716/17), **Общият съд отхвърли жалбите на авиокомпаниите easyJet, Volotea и Germanwings** (наричани по-нататък „авиокомпаниите“), **които искат отмяна на решението на Европейската комисия от 29 юли 2016 г. да обяви за частично несъвместима с вътрешния пазар отпуснатата от Италия помощ в полза на няколко европейски авиокомпани, обслужващи Сардиния, в това число трите посочени тук¹.**

Според решението на Комисията схемата за подпомагане, установена в Италия от Автономен регион Сардиния (наричан по-нататък „регионът“) с оглед на развитието на въздушния транспорт, **представлява държавна помощ не за операторите на основните сардински летища (Алгеро, Каляри-Елмас и Олбия), а за съответните авиокомпани.**

През 2010 г. с регионален закон², за който Италия отправя уведомление до Комисията по член 108, параграф 3 ДФЕС, е разрешено финансирането на летищата на острова с оглед на развитието на въздушния транспорт, в частност чрез премахване на сезонността на въздушните връзки със Сардиния. Този регионален закон е приведен в действие чрез поредица от мерки на изпълнителния орган на региона (по-нататък регионалният закон и останалите приети мерки са наричани заедно „спорните мерки“).

Спорните мерки предвиждат в частност сключването на търговски споразумения между летищните оператори и авиокомпаниите с цел подобряване на въздушното обслужване на острова и рекламирането му като туристическа дестинация. С тези мерки освен това се определя при какви условия и по какъв ред регионът ще възстановява на летищните оператори сумите, които са платили на авиокомпаниите въз основа на такива споразумения.

На 29 юли 2016 г. Комисията приема решение, с което обявява установената със спорните мерки схема за помощ за частично несъвместима с вътрешния пазар и разпорежда съответните помощи да се възстановят от авиокомпаниите, посочени за техни получатели. Тези авиокомпани искат отмяна на това решение на редица основания, като в частност изтъкват грешки при прилагане на правото относно понятието за държавна помощ, относно възможността спорната помощ да е оправдана и относно разпореждането за възстановяване на спорната помощ.

¹ Решение (ЕС) 2017/1861 на Комисията от 29 юли 2016 година относно държавна помощ SA.33983 (2013/C) (ex 2012/NN) (ex 2011/N) — Италия — Компенсация на летищата в Сардиния за задължения за извършване на обществена услуга (услуга от общ икономически интерес — УОИИ) (ОВ L 268, 2017 г., стр. 1).

² Legge regionale n. 10 — Misure per lo sviluppo del trasporto aereo (Регионален закон № 10 — Мерки за развитието на въздушния транспорт) (Bollettino ufficiale della Regione autonoma della Sardegna, бр. 12 от 16 април 2010 г.).

Що се отнася най-напред до съставните елементи на държавната помощ, Общият съд постановява, на първо място, че Комисията правилно е приела, **че авиокомпаниите са получатели по спорната схема за помощ, тъй като са получили предимство чрез държавни ресурси посредством плащания, за които отговаря регионът.**

В това отношение Общият съд първо потвърждава, че **плащанията от летищните оператори към авиокомпаниите въз основа на сключените споразумения са мобилизирали ресурси на държавата**, тъй като средствата, които регионът е отпуснал на летищните оператори, са именно средствата, които те са използвали, за да извършат въпросните плащания. Общият съд мотивира този свой извод с анализ на **правилата, по които регионът възстановява на летищните оператори извършените от тях плащания за авиокомпаниите въз основа на сключените споразумения**. В този смисъл Общият съд посочва наличието на механизъм за контрол, съгласно който възстановяването — на траншове — на изразходваните средства зависи от представянето на счетоводни отчети и оправдателни документи, от които да се установява, че споразуменията, въз основа на които са извършени плащанията, са в съответствие с целите на регионалния закон и са надлежно изпълнени. Оттук Общият съд стига до извода, че забраната на държавните помощи е приложима по отношение на плащанията, извършени от летищните оператори за авиокомпаниите в приложение на спорните мерки.

Второ, що се отнася до отговорността на региона за извършените от летищните оператори плащания за авиокомпаниите, Общият съд подчертава, че равнището на упражнявания от държавата контрол върху отпускането на предимството също трябва да се вземе предвид, за да се определи участвали ли са публичните власти в приемането му, доколкото в противен случай не би могло те да отговорят за предоставеното предимство. Като анализира обжалваното решение според тези критерии, Общият съд приема, че в случая **равнището на контрола, упражняван от региона върху отпускането на средствата на авиокомпаниите, доказва, че регионът е участвал в предоставянето на средствата**. Всъщност спорните мерки са позволили на региона да упражнява отблизо контрол върху летищните оператори, решили да използват предвидените мерки за финансиране по линия на спорната схема за помощ. Този контрол се е извършвал чрез процедурата за предварително одобряване на плановете за дейностите им и посредством условията за възстановяването на сумите, плащани на авиокомпаниите. Според Общия съд упражняването на такъв контрол от страна на региона показва, че той отговаря за спорните мерки за финансиране. Затова Общият съд потвърждава извода на Комисията, че **летищните оператори може да се разглеждат като посредници между региона и авиокомпаниите**, тъй като изцяло са прехвърляли на авиокомпаниите средствата, които са получавали от региона, и в този смисъл са действали в съответствие с указанията от региона посредством одобряването от него плановете за дейностите.

Трето, Общият съд потвърждава извода на Комисията, че **летищните оператори не са получатели по спорната схема за помощ**. Затова той също така постановява, че Комисията е била права да не анализира сделките между авиокомпаниите и летищните оператори от гледна точка на критерия за частния оператор в условията на пазарна икономика. Всъщност летищните оператори, които не са били собственост на региона, по същество само са изпълнявали спорната схема за помощ, въведена от региона. Що се отнася пък до прилагането на този критерий спрямо решенията на региона, Общият съд приема, че регионът не е действал като инвеститор, тъй като е въвел въпросната схема за помощ само за целите на икономическото развитие на острова. Доколкото регионът е действал като купувач на услуги за увеличаване на въздушния трафик и маркетингови услуги, Общият съд подчертава, че наличието на предимство, което съставлява помощ, може да бъде изключено не поради това че е налице поемане на взаимни задължения, а поради това че съответните услуги са закупени при спазване на предвидените в правото на Съюза правила за възлагането на обществени поръчки или най-малкото чрез организирането на открита и прозрачна процедура, гарантираща спазването на принципа на равно третиране на доставчиците и закупуването на услугите на пазарна цена. В настоящия случай обаче поканите за заявяване на интерес, публикувани преди **сключването на**

споразуменията с авиокомпаниите, не са счетени от Общия съд за равностойни на възлагателни процедури, в частност поради това, че изобщо не е проведен подбор по точни критерии между авиокомпаниите, които отговарят на тези покани.

Четвърто, Общият съд приема, че Комисията с право е квалифицирала спорните мерки като „схеми за държавна помощ“, което ѝ е позволило, включително за да се намали административната тежест върху нея, просто да проучи общите характеристики на тези мерки, без да е длъжна да извършва индивидуализирана проверка на всяко от плащанията, извършени по линия на тази схема. В това отношение, въпреки че авиокомпаниите не са изрично посочени като крайни и действителни получатели на спорната помощ в Закон № 10/2010, който всъщност посочва за получатели летищните оператори, това обстоятелство не е пречка механизмът да се квалифицира като „схема за помощ“, тъй като за този свой извод Комисията е можела да се основе на съвкупността от елементите на въведения механизъм.

На второ място, Общият съд отхвърля оплакванията на авиокомпаниите, че не е нарушена конкуренцията и няма последици за търговията между държавите членки. По дело T-716/17 Общият съд в частност приема, че е безпредметно авиокомпанията да изтъква ограничения размер на плащането, което е получила от оператора на летище Каляри-Елмас. Това е така, защото Общият съд вече е отхвърлил като неоснователен довода на тази авиокомпания, че въпросът за наличието на помощ е трябвало да се преценява на равнището на летищните оператори. Освен това в отговор на оплакването, че Комисията е трябвало да прецени дали спорното плащане не е помощ *de minimis*, Общият съд припомня, че когато проверява схема за помощ, Комисията може просто да проучи характеристиките на съответната схема, а не е длъжна да прави анализ на отпуснатите въз основа на тази схема помощи във всеки отделен случай, поради което **е от компетентността на националните власти да проверят индивидуалното положение на всяко предприятие, засегнато от действията по възстановяване**. Оттук Общият съд заключава, че **не е било задача на Комисията да проверява дали спорното плащане е *de minimis***. По дело T-607/17 пък Общият съд одобрява избора на Комисията да не приложи в обжалваното решение Регламент № 360/2012³. По това дело авиокомпанията не е доказала да са налице ясно определени задължения за извършване на обществена услуга за всеки от въздушните маршрути, за които е получавала финансиране по линия на спорните мерки.

Накрая, по дела T-8/18 и T-607/17 Общият съд постановява, че Комисията не е нарушила принципа на оправданите правни очаквания, като е разпоредила да се възстановят средствата, които авиокомпаниите са получили в изпълнение на споразуменията, сключени с летищните оператори по линия на спорните мерки. В това отношение Общият съд отбелязва, че **не може авиокомпаниите да са имали оправдани правни очаквания за правомерност на помощта**, при положение че тя е била неправомерна поради привеждането ѝ в изпълнение, без да се изчака произнасянето на Комисията по мерките, за които е получила уведомление. Също така не може авиокомпаниите да са имали и оправдани правни очаквания във връзка с търговското естество на договорните си отношения с летищните оператори, тъй като не може да не са били запознати с механизмите за финансиране, предвидени в официално публикувания на национално равнище регионален закон, а съответно и с държавния произход на въпросните средства.

ЗАБЕЛЕЖКА: Актът на Общия съд може да се обжалва пред Съда само по правни въпроси в срок от два месеца и десет дни, считано от съобщаването му.

ЗАБЕЛЕЖКА: С жалбата за отмяна се иска отмяна на актове на институциите на Съюза, които противоречат на правото на Съюза. При определени условия държавите членки, европейските институции и частноправните субекти могат да сезират Съда или Общия съд с жалба за отмяна. Ако

³ Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията от 25 април 2012 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (*de minimis*) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L 114, 2012 г., стр. 8).

жалбата е основателна, актът се отменя. Съответната институция трябва да отстрани евентуалната празнота в правото, създадена с отмяната на акта.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Общия съд

Пълният текст на съдебното решение по дела ([T-607/17](#), [T-716/17](#) и [T-8/18](#)) е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293